

Põhja-Eesti Regionaalhaigla VII erakorralise meditsiini konverents

Andres Soosaar – Eesti Arst

18. aprillil 2013 toimunud traditsioonilise PERHi erakorralise meditsiini konverentsi avasid ülemarst dr Sergei Nazarenko telemeditsiini teemale kohaselt tervitusega Karolinska ülikoolihaiglast ning kohapeal anestesioloogiakliiniku juhataja dr Andrus Rimmelgas, kes möönis, et esmatasandi tervishoiukorralduse kujunenud probleeme ei lahenda mitte vastastikused süüdistused, vaid süsteemsete vigade kõrvaldamine sellest.

Konverentsi esimene sessioon (juhatajad dr Kristina Põld (PERH) ja dr Aleksander Sipria (TÜ Kliinikum)) oli pühendatud tervishoiu infotehnoloogiliste lahenduste tormilise arengu mõnede aspektide tutvustamisele. Andrus Paats (PERH, Eesti Tervishoiu Pildipank) andis kõigepealt ülevaate Eesti meditsiinilise pildipanga (vt <http://pacs.ee/>) tööst. Lisaks kuvamisuuringute piltidele saab sinna nüüd digitaalsel kujul salvestada ka elektrokardiogramme. 2012. aasta lõpuks oli pildipanka salvestatud üle 6 miljoni uuringu (> 48 terabaidi infot), millele praeguse tempo juures lisanduvad aastas vähemalt 90 000 uuringu tulemused. Dr Heidi Mehik (Helsingi Ülikooli psühhiaatriakliinik) tutvustas oma asutuses tehtavat arendustööd e-psühhiaatria vallas (nt KelNet-süsteemid ja portaal <https://www.mielenterveystalo.fi>). Tavaarusaama kohaselt on just psühhiaatrias väga tähtis arsti ja patsiendi vahetu kontakt, kuid interneti järjest mitmekesisemad võimalused on toonud muutuse ka sellesse vaateviisi. Arvutid ei jäta muidugi psühhiaatriteid tööta, kuid tehisintellekt on patsientidele järjest tõhusam abimees oma psüühilise seisundi hindamisel ning tegutsemissoovi-

tuste andmisel ja teatud tüüpi psühhoterapiate rakendamisel. Dr Arkadi Popov (PERH) rääkis telemeditsiini arendamisest Eesti saartel. Konkreetsete patsientide terviseinfo saamise, edastamise ja töötlemise süsteemid on tulemuslikult tööle hakanud ning need väärksid ulatuslikumat kasutuselevõttu Eesti tervishoius, nt e-kiirabis. Sessiooni viimase ettekanne pidas Skype'i teel dr Madis Tiik (Terviseagentuur OÜ), kes julgustas meedikuid telemeditsiini võimalusi järjest rohkem kasutama ning kelle selge veendumuse ja juba olemasoleva kogemuse kohaselt saab tulevikus seeläbi muuta oluliselt perearsti igapäevase töö sisu ning anda ka patsiendile järjest enam võimalusi oma tervise hindamiseks ja parandamiseks.

Konverentsi teise sessiooni (juhatajad dr Vassili Novak (PERH) ja dr Ago Kõrgvee (Tartu Kiirabi ja TÜ Kliinikum)) ettekannetes vaeti mitmeid aktuaalseid esmatasandi korralduslikke küsimusi. Tallinna kiirabi juht dr Raul Adlas arutles arstide rolli üle igapäevases kiirabitöös ning leidis, et erinevalt varasemast ei peaks nad rutiinselt väljasõitudel osalema, selle asemel oleks nende ülesanne pigem kiirabiõdede nõustamine ja julgustamine ning vahetu kohalolek on näidustatud vaid tõepoolest keerukate kiirabihaigusjuhtude puhul. Dr Diana Ingeraineni (Eesti Perearstide Selts) ettekandes leidsid taas rõhutamist Eesti tervishoiusüsteemi eri osapoolte ebakõlad ning ebapiisav omavaheline suhtlus ja kollegiaalsus, mille tulemusena ei saa ükski pool keskenduda täiel määral enda ees seisvatele ülesannetele, vaid peab silma ka tervishoiusüsteemi ülesehitusest tingitud probleeme. Niisuguses

olukorras on tervishoiusüsteemi eri lülides kerge tekkima ülekoormus, mis pingestab kogu süsteemi. Dr K. Põld võttis lähema vaatluse alla ülekoormuse erakorralise meditsiini osakondades (EMO). Ühelt poolt on töömahu hoogne kasv EMODES üleilmne nähtus, mida USAs täheldati juba 1990. aastatel ning mis sarnaselt paljude teistegi nähtustega meditsiinis ja väljaspool seda on nüüdseks jõudnud Eestissegi. Samamoodi tuleb olukorra lahendamiseks õppida teiste riikide kogemusest, mille üheks osaks on EMODE pädevuse avardamine ja nende paindlikum sidumine raviausutuse teiste tegevustega. Sotsiaalminister Taavi Rõivas rõhutas oma sõnavõtus samuti suurema koostöö ning teatud ühtsete üleriigiliste ravistandardite kehtestamise (näiteks EMOSse vastuvõtu jaoks) vajalikkust. Samuti vaatles ta paratamatusena tervishoiuresursside ebapiisavust, mida aitaks leevendada selline tervishoiukorraldus, kus abi on tagatud neile, kes seda kõige enam vajavad, ning ka pädevustasemetega mõningane alandamine olemasolevas süsteemis. Minister kirjeldas üksikasjalisemalt ka tüüpilist tulevikutervisekeskust.

Ürituse viimane sessioon oli pühendatud erakorralise meditsiini praktilisematele teemadele: Mare Oder Terviseametist tutvustas uut antidootide programmi ja mürgistus-teabekeskuse (infotelefon 16662) tööd ning dr Kaido Hanni (PERH) erinevate südame rütmihäirete kliinilise käsitluse põhitõdesid. Konverentsi viimases ettekandes tutvustas kuulajatele keerukat ja õpetlikku haigusjuhtu dr Kuido Nõmm (TÜ Kliinikum).

andres.soosaar@eestiarst.ee